Eduskunnan lakivaliokunnalle

Gramex ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 65 ja 66 §:n soveltaminen kahden sopimuspuolen välisessä sopimuksessa olevaan yksittäiseen ehtoon.

Gramex kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja tutustuttuaan hallituksen esitykseen, haluaa saattaa lakivaliokunnan tietoon seuraavaa:

Hallituksen esityksen 65 ja 66 §:stä

Hallituksen esityksen mukaan 65 §:ssä säädettäisiin siitä, millaiset sopimusehdot ja menettelyt ovat kiellettyjä yhteishallinnointiorganisaation ja sen jäsenen, yhteishallinnointiorganisaation edustaman oikeudenhaltijan, teoksen käyttäjän tai toisen yhteishallinnointiorganisaation välisissä sopimuksissa. Yhteishallinnointiorganisaatio ei saisi soveltaa sellaista ehtoa tai menettelyä, joka on 35 §:n vastainen tai toisen sopijaosapuolen kannalta kohtuuton.

Ehdotetun 35 §:n mukaan lisensointiehtojen on perustuttava objektiivisiin ja syrjimättömiin kriteereihin ja tariffien tulee olla kohtuullisia.

Ehdotetun 66 §:n mukaan markkinaoikeus voisi kieltää yhteishallinnointiorganisaatiota soveltamasta 65 §:ssä kiellettyä sopimusehtoa. Sopijapuoli voisi yksittäisessä tapauksessa saattaa sopimusehdon tai menettelyn markkinaoikeuden ratkaistavaksi myös silloin, kun 35 §:n vastaisuus rajoittuisi vain sopijapuolen ja yhteishallinnointiorganisaation väliseen oikeussuhteeseen.

Hallitutuksen esityksen 65 § koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa sivulla 89 todetaan seuraavaa:

”Kohtuullisuuden osalta edellytetään, että kielletty sopimusehto tai menettely on luonteeltaan tyypillisesti kyseisellä alalla ja sopimuksessa tarkoitetuissa tilanteissa toisena osapuolena olevien oikeudenhaltijoiden, teosten käyttäjien tai toisten yhteishallinnointiorganisaatioiden kannalta kohtuuton. Säännöksellä pyritään suojaamaan muun ohella teosten ja muiden suojan kohteiden oikeudenhaltijoita ja käyttäjiä erityisesti sellaisia yhteishallinnointiorganisaation käyttämiä sopimusehtoja ja menettelyjä vastaan, jotka tyypiltään olisivat kohtuuttomia kaikissa vastaavissa sopimussuhteissa. Kohtuuttomuutta ei tällaisessa asiassa arvioitaisi kuten yksittäisissä sopimussuhteissa, jolloin otetaan huomioon kyseisen tapauksen erityisolot ja yksilölliset piirteet. Kohtuuttomuuden arvioinnissa olisi huomioitava yleisesti sopimusehdon tai menettelyn kokonaisvaikutukset sopijapuolelle ryhmänä.”

Hallituksen esityksen 65 ja 66 §:n soveltamisesta yksittäiseen ehtoon

Gramexin toimintaan kohdistuu jo nyt kohtuullisuuden vaatimuksia monelta taholta ja näkökulmasta. Gramex ei näe ehdotetun 65 ja 66 § soveltamista yksittäiseen ehtoon ongelmallisena.

Gramexin sopimustoimintaan sovelletaan muun muassa oikeustoimilain 36 §, jonka mukaan kohtuutonta ehtoa voidaan sovitella tai se voidaan jättää huomiotta. Lisäksi Gramex toimii tietyillä markkinoilla määräävässä markkina-asemassa ja tämän johdosta sen sopimustoimintaan kohdistuu objektiivisuus-vaatimuksia kilpailulain taholta sekä valvontaa kilpailuviranomaisten toimesta.

Suurin osa Gramexin tekemistä sopimuksista käyttäjäasiakkaiden kanssa on vakiomuotoisia. Ehdotetun yhteishallinnointilain mukainen kohtuuttomuusarviointi, jonka mukaan kohtuuttomuutta arvioitaessa olisi otettava huomioon yleisesti sopimusehdon tai menettelyn kokonaisvaikutukset sopijapuolelle ryhmänä on Gramexin sopimustoiminnan näkökulmasta oikeanlainen.

Gramexin jäseniä ovat Suomen Muusikkojen Liitto ry, SOLO ry ja Musiikkituottajat – IFPI Finland ry. Jäsenten oikeuksia käyttäessään kyseiset tahot pitävät samalla huolta oikeudenhaltijoiden eduista, kuten oikeudenhaltija-asiakkaiden sopimusten kohtuullisuudesta.

Gramexin oikeudenhaltijoiden kanssa solmimat asiakassopimukset ovat niin ikään vakiomuotoisia, joita ei neuvotella erikseen yksittäistapauksellisesti. Myös tämän sopimusrelaatioon kannalta 65 ja 66 §:ssä ehdotettu kohtuullisuusarviointi on toimiva.

Helsingissä lokakuun 10. päivänä 2016

Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys GRAMEX ry

Ilmo Laevuo
toimitusjohtaja

Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys **GRAMEX ry,** kotipaikka Helsinki, Y-tunnus 0201196-9
Pieni Roobertinkatu 16, 00120 Helsinki, Puh. (09) 680 3400, fax (09) 6803 4010, www.gramex.fi

Jotta musiikki soi huomennakin